

ת"פ 36188/05/15 - מדינת ישראל נגד מוחמד אלהור

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 36188-05-15 מדינת ישראל נ' אלהור

בפני כבוד השופט בן-ציון גרינברגר
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

הנאשם

מוחמד אלהור
ע"י ב"כ עוה"ד עיסאמוחמדיה

נוכחים: ב"כ המאשימה עו"ד יעל איגרא

הנאשם וב"כ

הורי הנאשם

גזר דין

- נגד הנאשם הוגש כתב אישום, בו הואשם בשתי עבירות: **הצתה**, עבירה לפי סעיף 448 **לחוק העונשין**, **התשל"ז - 1977** (להלן: החוק); ו**חבלה במזיד ברכב**, עבירה לפי סעיף 413 לחוק. לאחר שמיעת עדים וסיכומי הצדדים הורשע הנאשם ביום 18.4.16 בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום. עובדות כתב האישום יפורטו להלן.
- בין יזן דבש ומוסטפא דאבאש (כפי שמופיעים שמותיהם בכתב האישום; להלן: "יזן" ו"מוסטפא") לבין משפחת חמאדה קיים סכסוך. עובר ליום 3.5.15 קשרו יזן ומוסטפא קשר להצית את כלי הרכב השייכים למשפחת חמאדה, אשר חונים, דרך קבע, בחצר בית המשפחה בג'בל מוכבר.
- לשם מימוש הקשר וקידומו, ביום 3.5.15, בשעה 01:00 לערך, אספו יזן ומוסטפא את הנאשם ברכב השייך למוסטפא, והפצירו בו להצטרף אליהם. השלושה נסעו לתחנת הדלק "דור" ברחוב דרך חברון בירושלים. לאחר מכן, נסעו השלושה לתחנת דלק נוספת באזור גילה, שם מילא יזן דלק בבקבוק ריק. בשלב זה, אמר מוסטפא לנאשם כי בכוונתם לשרוף את הרכב השייך לחמאדה חמאדה (להלן: "המתלונן").
- השלושה הגיעו לאזור ביתו של המתלונן (להלן: "הבית"), וחנו מרחק של קילומטר ממנו. השלושה עטו על עצמם רעלות, על מנת למנוע זיהויים, והגיעו ברגל לעבר הבית, עת אווז הנאשם בבקבוק הדלק.
- השלושה נכנסו לשטח הבית, תוך שהם מטפסים על הגדר שמקיפה אותו. מוסטפא הורה לנאשם לשפוך את תכולת בקבוק הדלק על ג'יפ מרצדס ל"ז 53-676-11 (להלן: "המרצדס") השייך למתלונן והנאשם שפך את הדלק

סביב הרכב אבל לא על הרכב עצמו. בשלב זה לקח יזן את הבקבוק מידיו של הנאשם ושפך את תכולתו על המרצדס, וכן לעבר רכב יונדאי ורכב רנו אשר חנו במקום באותה עת השייכים גם הם למשפחת המתלונן. מוסטפא הצית את כלי הרכב באמצעות מצית, ובזמן זה נמלטו יזן והנאשם מהמקום. כלי הרכב לא בערו, ועל כן חזרו הנאשם ויזן למקום והציתו אותם בשנית. לאחר מכן ברחו השלושה מהמקום.

6. כתוצאה ממעשיהם של הנאשם, מוסטפא ויזן, נשרף המרצדס כליל וכובה בעזרת מכבי האש שהוזמנו למקום, ואילו רכב היונדאי ורכב הרנו נשרפו מעט.

7. בתשובת הנאשם לכתב האישום הוא כפר בכך שיש לו אחריות להצתת הרכב, וטען כי ככל שבוצעה הצתה היא נעשתה על ידי מוסטפא ויזן. בתיק נוהלו הוכחות, כאשר עיקר המחלוקת בין הצדדים נסובה בעיקר במספר שאלות מרכזיות: האם עומדת לנאשם הגנת השכרות, האם התקיים היסוד הנפשי הנדרש לעבירת הצתה, וכן שאלת חלקו של הנאשם באירוע - האם היה מסייע או מבצע בצוותא.

8. להשלמת התמונה יוער, כי עניינם של מוסטפא ויזן נידון בהליך נפרד וטרם נגזר דינם.

תסקיר שירות מבחן

9. מתסקיר שירות המבחן שהוגש לבית המשפט עולה כי הנאשם נעדר עבר פלילי, הינו רווק בן 20, בן בכור למשפחה המונה שישה אחים. הוא סיים 12 שנות לימוד עם תעודת תוג'ה חלקית, ועובר למעצרו בתיק הנוכחי עבד כשליח בחברת בנייה ולסירוגין כעובד כללי בקייטרינג באולמות אירועים. שירות המבחן התרשם כי הנאשם הוא בעל מחויבות לפרנסת משפחתו, אשר בדרך כלל מתפקד באופן תקין; הוא הביע חרטה על מעשיו וגילה אמפטיה כלפי המתלונן; וההליך הנוכחי היווה גורם מרתיע עבורו. יחד עם זאת, סבור שירות המבחן כי לנאשם דימוי עצמי נמוך, הוא נוטה להיות מושפע מאחרים ומתקשה להציב גבולות. בהתחשב בהתרשמות זו סבור שירות המבחן כי עונש מאסר בפועל יחשוף אותו לאוכלוסייה עבריינית העלולים לחזק כוחות שליליים בתהליך גיבוש זהותו, ובשל כך המליצו להימנע מעונש מאסר בפועל, ובמקום זה מומלץ על עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות, יחד עם צו מבחן למשך שנה. לדברי השרות, העונש המומלץ הינו מוחשי והרתעתי, אך מאפשר גם את השתלבותו בטיפול.

טיעונים לעונש

10. המאשימה עומדת על הערכים החברתיים שנפגעו ומציינת את הפגיעה החמורה בקניינו של המתלונן, לצד החומרה הכללית שבעבירת ההצתה, הטומנת בחובה סכנה גדולה בעלת פוטנציאל לנזק בגוף ובנפש.

11. בהתייחס למדיניות הענישה הנוהגת טוענת המאשימה כי מתחם הענישה הנוהג בעבירות הצתה ללא נסיבות ייחודיות, נע בין שנתיים לארבע שנות מאסר. בתמיכה לעמדה זו מפנה ב"כ המאשימה לע"פ 7887/12 מאיר שאול נ' מדינת ישראל (24.4.13); ע"פ 8659/13 שמעון אלמליח נ' מדינת ישראל (10.3.14); ות"פ 46432-12-12 מדינת ישראל נ' פלוני (15.7.13).

12. אשר לנסיבות ביצוע העבירה, מדגיש ב"כ המאשימה כי מדובר בביצוע בחבורה, אשר מגדיל את הסיכון לפגיעה חמורה יותר. הנאשם אמנם לא היה יוזם הרעיון וגם לא בעל הסכסוך, אך עצם היגררותו אחר המעורבים האחרים חמורה בפני עצמה. אשר לנזק, מדובר בג'יפ מסוג מרצדס אשר נשרף כליל, וכן נזק חלקי שנגרם לרכבים הנוספים. לסברת ב"כ המאשימה, השווי הכולל של הנזק מוערך בכמה מאות אלפי שקלים. הנזק הפוטנציאלי יכול היה

להיות גבוה בהרבה, שכן, הג'יפ יכל להתפוצץ ולגרום לנזק רב אף לגוף ולנפש. המניע לביצוע העבירה מצד הנאשם אינו ברור, שכן לנאשם אין כל סכסוך עם המתלונן והוא אף אינו מכיר אותו. לדברי ב"כ המאשימה, יש אף להתייחס לעובדה זו לחומרה, כיוון שהנאשם היה מוכן לבצע פעולה עבריינית כה חמורה מבלי שיש לו כל סיבה הגיונית לעשות כן. נוכח האמור, ובהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת, מבקשת המאשימה לקבוע את מתחם הענישה בין שנתיים לארבע שנות מאסר. בהתאם סבור ב"כ המאשימה, כי עונש מאסר שירוצה בעבדות שירות, כפי שהמליץ שירות המבחן, אינו הולם כלל את חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם.

13. בתוך מתחם הענישה, טוענת המאשימה, כי הנאשם לקח אחריות חלקית בלבד על מעשיו. לדברי ב"כ המאשימה, הנאשם טען במהלך המשפט כי היה שיכור ולכן הוא לא נושא באחריות ולא היה מודע למתרחש, ברם טענה זו נדחתה על ידי בית המשפט, וחרף כך הוא המשיך לטעון אותה בפני שירות המבחן. יחד עם זאת סבורה המאשימה כי יש לזקוף לזכותו את גילו הצעיר והעדיר עבר פלילי. בשים לב לאמור, מבקשת המאשימה לקבוע את עונשו של הנאשם בחלק התחתון של המתחם אך לא בתחתיתו.

14. מנגד, ב"כ הנאשם סבור כי הגם שמדובר בעבירת הצתה, שהיא עברה חמורה, הנסיבות במקרה דנן מחייבות מתחם שונה וקל יותר מזה שעותרת לו המאשימה. מדובר בעבירה בעלת קשת רחבה, ויש לא מעט מקרים בהם נפסקו בגינה עונשים של עבודות שירות. כדי לתמוך בטענתו מפנה ב"כ הנאשם לשורה של פסקי דין בהם הושתו עונשי מאסר של עבודות שירות על הרשעות בעבירת ההצתה: ע"פ 4311/12 מילאר סורי נ' מדינת ישראל (15.10.12); ע"פ 9427/11 מדינת ישראל נ' אנידג'ר ואח' (13.2.12); ע"פ 8501/09 אבי בוכרע נ' מדינת ישראל (12.7.10); ת"פ 46439-11-14 מדינת ישראל נ' עליאן (10.4.16); ת"פ 4867-08-14 מדינת ישראל נ' דנדקר (20.5.15); ת"פ 3216-03-14 מדינת ישראל נ' דיאב (27.11.15); ת"פ 18779-09-13 מדינת ישראל נ' סבאח (17.6.14); ות"פ 33000-11-11 מדינת ישראל נ' סבאג ואח' (22.11.12).

15. אשר לנסיבות ביצוע העבירה, ב"כ הנאשם עומד על כך שלנאשם אין כל סכסוך עם המתלונן ומשפחתו והנאשם לא נטל כל חלק בתכנון לאירוע. לנאשם לא היה מניע להצית את הרכב, אלא הוא נגרר אחרי מוסטפא ויזן שהפצירו בו להתלוות אליהם ולקחת חלק תוך שהם מנצלים את תמימותו. בהקשר זה מציין ב"כ הנאשם את פער הגילאים הגדול הקיים בין מוסטפא לנאשם: בעוד שמוסטפא בן 35 ונשוי עם משפחה, הנאשם היה מתחת לגיל 20 בזמן האירוע, וכפי שנלמד מהתסקיר הוא מצוי בשלב לא מגובש באישיותו ונתון להשפעה חיצונית. כמו כן, חלקו של הנאשם בהצתה עצמה היה נמוך, שכן לא הוא זה שהצית את האש אלא כל שעשה הוא לשפוך חלק מהדלק שהיה בבקבוק, ואף פעולה זו הוא עשה בצורה "רשלנית" כאשר לא הצליח לשפוך את הדלק על הרכב עצמו, מה שגרם לכך שבסוף לקחו ממנו מוסטפא ויזן את הבקבוק כדי לשפוך בעצמם את הדלק.

16. בהמשך לכך, בעניין יכולתו של הנאשם להבין את הפסול במעשיו (סעיף 40ט לחוק), טוען ב"כ הנאשם כי לדידו, אף אם קבע בית המשפט בהכרעת הדין כי לא קיימת לנאשם הגנת השכרות, אין חולק כי מוסטפא ויזן השקו את הנאשם באלכוהול, ומידת יכולתו לשלוט בסיטואציה הייתה פגומה. אמנם הייתה לו מודעות מספקת בכדי לשאת באחריות פלילית, כפי שקבע בית המשפט, אך ספק רב אם היה מודע לכל פעולותיו. אינדיקציה נוספת לכך שהנאשם לא הבין את ה"פסול" שבמעשיו היא התנהגותו למחרת האירוע, כאשר הלך לדודו וסיפר לו כי רק עכשיו מבין את מה שקרה, בעודו נבהל מאוד מכך שהיה שם באירוע. כמו כן טוען ב"כ הנאשם, כי יכולתו של הנאשם להבין את מעשיו מוגבלת אף בשל גילו, וכן לאור ההשפעה עליו של מוסטפא ויזן, אשר כאמור ניצלו את תמימותו וגררו אותו יחד איתם. לטענתו של ב"כ הנאשם, הדברים האמורים מלמדים כי אין על הנאשם לשאת במלוא האחריות לאירוע ההצתה, ומסקנה זו צריכה לקבל ביטוי במסגרת קביעת המתחם. בהתחשב בכל האמור טוען ב"כ הנאשם כי יש לקבוע רף

תחתון מקל יותר למתחם ההולם בנסיבות דנן, של מספר מצומצם של חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות.

17. בתוך מתחם הענישה, מבקש ב"כ הנאשם לשקול את גילו הצעיר של הנאשם, העדר עבר פלילי והבעת החרטה כנה, כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן. כמו כן, מבקש ב"כ הנאשם לשקול לקולא את נסיבות חייו הלא פשוטות כפי שאלו מפורטות בתסקיר, כאשר עקב שיקולי צנעת הפרט אין צורך להכביר עליהן במילים במסגרת גזר דין זה. בנוסף לאלו, מבקש ב"כ הנאשם להדגיש כי הודאתו של הנאשם היא ייחודית, שכן הוא פנה על דעת עצמו למשטרה ללא כל לחץ חיצוני ומבלי שהגיע להסכם עם רשויות האכיפה, והפליל את עצמו. מדובר במי שנקיפות המצפון גרמו לו לפנות למשטרה, ולא במי שהודה במעשים לאחר שכבר נתפס. יתרה מזאת, הנאשם אף העיד במשפטם של יזן ומוסטפא ושיתף פעולה באופן מלא עם התביעה. כתוצאה מעדותו נגד יזן ומוסטפא הוא מאוים על ידם ועל ידי קרוביהם ומצוי בחד מתמיד מפגיעה בו ובמשפחתו. בהתייחס לניהול המשפט, טוען ב"כ הנאשם כי ההליך נוהל בצורה עניינית ונסב בעיקר בשאלה המשפטית של מידת האחריות נוכח טענת השכרות, ואף דבר זה צריך להישקל לטובתו.

18. על בסיס כל האמור מבקש ב"כ הנאשם למקם את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם, תוך שמדגיש כי מדובר בנער צעיר שנוצל ונגרר לאירוע בגינו הורשע. לדבריו, שליחתו של הנאשם מאחורי סורג ובריה תגרום לו נזק רב תוך היחשפות לחברה עבריינית ופגיעה בגיבוש זהות נורמטיבית. עונש מאסר בנסיבות דנן עומד בסתירה לאינטרס הציבורי, ומשכך הוא סבור כי יש להשית על הנאשם עונש קצר של מאסר שירוצה בעבודות שירות, כאשר עונש זה יעביר, לדידו, מסר הרתעתי ברור דיו.

דין והכרעה

19. בהתאם למצוות המחוקק בסימן א'1 לפרק ו' לחוק, קביעת המתחם תיעשה תוך שקילת הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו, מדיניות הענישה הנהוגה והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

20. הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מהעבירה הם קניינו של המתלונן וכן פגיעה בתחושת הביטחון הכללית נוכח התוצאה האפשרית של פגיעה לא רק ברכוש, בשל התפשטות האש. בנוסף, כפי שעולה מכתב האישום, ההצתה נעשתה על רקע סכסוך בין משפחות. נקיטה בפעולות אלימות על רקע סכסוכים חברתיים גורמים ליצירת מעגלים של אלימות ופוגעים בהתנהלות התקינה של החברה בכללה.

21. אשר לענישה הנוהגת, הצדדים הפנו לפסקי דין, מזה ומזה, בכדי לתמוך בעתירותיהם כפי שפורט לעיל. מעיון בפסיקה שהביאו הצדדים עולה כי טווח הענישה בעבירה זו הינו רחב ומשתנה נוכח נסיבות ביצוע העבירות והנסיבות הספציפיות של מבצעה. אדגיש כבר עתה כי מסכים אני עם טענת ב"כ הנאשם כי בענייננו קשה להקיש מהמתחמים שהפנתה אליהם המאשימה, נוכח חלקו השולי יחסית של הנאשם ובשל הנסיבות הייחודיות של מקרה זה כפי שיפורט.

22. נסיבות ביצוע העבירה - סעיף 40ט' לחוק העונשין:

(1) "התכנון שקדם לביצוע העבירה" - הנאשם לא היה קשור כלל לתכנון המקדים לאירוע, אלא הגיע אליו לאחר שמוסטפא ויזן כבר החליטו להוציאו אל הפועל. הנאשם עלה לרכבם של השניים והיה עמם כאשר נסעו למלא את הבקבוקים בתחנות הדלק, וכפי שעולה מעדותו, לנאשם נודע על התכנון להצית את הרכב רק לאחר שמילאו את הבקבוקים בתחנת הדלק ואחרי שכבר השקו אותו באלכוהול.

(2) "חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה ומידת ההשפעה של אחר על הנאשם בביצוע העבירה" - עיקר

העבירה בוצעה על ידי מוסטפא ויזן בעוד שהנאשם עצמו היה איתם במהלך האירוע, תחילה כאשר מילאו את הבקבוקים בתחנות הדלק ולאחר מכן בזמן ההצתה, כאשר נתנו לו תחילה לשפוך את הדלק על רכבו של המתלונן. אולם, כפי שעולה מכתב האישום, הנאשם לא הצליח לשפוך את הדלק בצורה מספקת ובשל כך השניים לקחו ממנו את הבקבוק ושפכו את הדלק בעצמם.

(3) **"הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה"** - כידוע, הנזק הצפוי במקרים של הצתות עשוי להיות גבוהה מאוד, שכן מנהגה של האש להתפשט מבלי יכולת שליטה תוך גרימת נזקים רבים לרכוש ואף סיכון לחיי אדם.

(4) **"הנזק שנגרם מביצוע העבירה"** - כתוצאה מההצתה נהרס הג'יפ מסוג מרצדס וכן נפגע רכב נוסף שחנה בסמוך אליו. מדובר בנזק של מאות אלפי שקלים, אולם יוער כי מדובר בהשערה בלבד, כיוון שאומדן הנזק לא הוכח בפועל במשפט.

(5) **"הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה"** - מכתב האישום ומעדות הנאשם לא ניתן להצביע על מיני הגיוני שיגרם לנאשם לבצע את העבירה, ונדמה אפוא כי הוא נכנע ללחצים של מוסטפא ויזן והושפע מהם.

(6) **"יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו, לרבות בשל גילו"** - כפי שעלה בדיון ההוכחות, הנאשם היה תחת השפעה של אלכוהול. בעניין זה סברתי כי הנאשם נושא באחריות פלילית למעשיו, ורמת השכרות לא הייתה כזאת השוללת את שליטתו על מעשיו ואת כושר שיפוטו; ברם יחד עם זאת, מוכן אני לקבל כי יכולת ההבנה לעומק של מעשיו נפגעה במידה מסוימת משתיית האלכוהול.

(7) **"יכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה ומידת השליטה שלו על מעשהו, לרבות עקב התגרות של נפגע העבירה"** - על פניו הנאשם יכול היה לעזוב את מוסטפא ויזן ולנסות להניא אותם מלבצע את ההצתה, יחד עם זאת בהתחשב ביחסים ביניהם, העובדה כי הם הסיעו אותו ברכבם וכן השפעת האלכוהול, אני סבור כי יכולתו למנוע את הסיטואציה הייתה יחסית מוגבלת.

ס"ק (8)-(11) אינם רלוונטיים לענייננו.

23. לאחר בחינת הנסיבות, אני סבור כי מתחם הענישה צריך לתת ביטוי לכך שמדובר אמנם בהצתה חמורה אולם פועלו של הנאשם בתוך כלל האירוע הוא מועט ביותר, תוך שהוא נקלע לאירוע שלא קשור אליו בעקבות השפעה חיצונית ואין הוא נושא באחריות כפי שנושאים בה שני המעורבים הנוספים. בהתחשב בכך ובכלל הנסיבות שפורטו לעיל, אני קובע כי מתחם הענישה ההולם נע בין 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודת שירות לבין 15 חודשי מאסר בפועל.

24. בגזירת עונשו של הנאשם בגדרי המתחם אותו קבעתי, אני סבור כי יש לקבוע את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם הענישה. מדובר בנאשם צעיר ללא עבר פלילי, בעל נסיבות חיים מורכבות כפי שאלו פורטו בתסקיר. כמו כן, בטרם מעצרו ניהל הנאשם אורח חיים נורמטיבי ועבד לפרנסת משפחתו, ואילו הרשעה זו היא הסתבכותו הראשונה בפלילים. כמו כן, מיד לאחר האירוע הנאשם חש חרטה ופנה למשטרה, הוא הודה במעשים והפליל את עצמו ואת שני המעורבים האחרים, והכל ביוזמתו. הודאתו באופן האמור היא מעשה חריג שאינו ברור מאליו כלל, בייחוד בהתחשב בעובדה שלא קיבל על כך כל תמורה. כל אלו מהווים לטעמי שיקול מהותי לקולא ולגזירת עונשו בתחתית המתחם. כמו כן, מסכים אני עם סברת שירות המבחן כי שליחת הנאשם הזה למאסר וחשיפתו לתרבות עבריינית בשלב מוקדם בחייו, בעודנו משלים את הליך גיבוש זהותו, עשויה לפגוע בסיכויי לחזור לחיים נורמטיביים, תוצאה העומדת בניגוד לאינטרס החברתי במקרה זה.

25. אשר על כן, אני סבור כי יש לקבוע את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם כך שיושתו עליו שישה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות (בקיצוז ימי מאסרו) בצירוף צו מבחן למשך שנה, בהתאם לאמור בחוות הדעת של הממונה על עבודות שירות מיום 19.6.16.

ניתן היום, כ' תמוז תשע"ו, 26 יולי 2016, בנוכחות ב"כ הצדדים והנאשם.